

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์	กระบวนการพัฒนาศักยภาพชุมชนเพื่อสนับสนุนระบบการดูแลผู้ป่วยโรคเรื้อรังในชุมชน บ้านมหาโพธิ์ อำเภอเมืองน่าน
ผู้เขียน	นาง วัลลภรัตน์ มีชำนาญ
ปริญญา	ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (การส่งเสริมสุขภาพ)
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	รองศาสตราจารย์มนัส ยอดคำ

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพเพื่อพัฒนาศักยภาพชุมชนเพื่อสนับสนุนระบบการดูแลผู้ป่วยโรคเรื้อรังในชุมชน มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลการใช้กระบวนการพัฒนาศักยภาพชุมชนในการสนับสนุนระบบการดูแลผู้ป่วยโรคเรื้อรังในชุมชนบ้านมหาโพธิ์ อำเภอเมืองน่าน โดยอาศัยแนวคิดทฤษฎีต่างๆ มาสร้างเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ได้แก่ การพัฒนาศักยภาพชุมชน แนวคิดการมีส่วนร่วมของชุมชน และการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม ในกระบวนการพัฒนาศักยภาพชุมชน มีขั้นตอนคือ การสร้างความตระหนัก การกำหนดประเด็นพัฒนา การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม และสร้างสรรค์โครงการและประยุกต์ใช้ความรู้เพื่อสนับสนุนระบบการดูแลผู้ป่วยโรคเรื้อรัง ผู้วิจัยเก็บข้อมูลโดยการสังเกตการณ์และเข้าร่วมกิจกรรม สันทนาการกลุ่ม การสัมภาษณ์ การจดบันทึก และเก็บข้อมูลเชิงปริมาณก่อนและหลังกระบวนการพัฒนา ข้อมูลได้รับการตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ แยกแยะตามหมวดหมู่ตามวัตถุประสงค์และกรอบแนวคิดที่กำหนด วิเคราะห์และนำเสนอโดยการบรรยาย ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

บริบทของชุมชนที่เอื้อต่อการพัฒนาศักยภาพชุมชน พบว่าชุมชนบ้านมหาโพธิ์มีทรัพยากรบุคคลที่มีประสิทธิภาพ มีผู้นำชุมชนที่ดีที่ได้รับการคัดเลือกและความไว้วางใจจากชุมชน มีความเสียสละ มีเมตตา มีคุณธรรม มีความรู้ และการตัดสินใจที่ดี มีกลุ่มคนที่ทำงานเฉพาะกิจที่เข้มแข็ง เช่น กลุ่มอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน กลุ่มสตรี กลุ่มผู้สูงอายุ เป็นต้น นอกจากนี้ชุมชนมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกันในระบบเครือญาติ กระบวนการพัฒนาศักยภาพชุมชนเพื่อสนับสนุนระบบการดูแลผู้ป่วยโรคเรื้อรังโดยใช้กระบวนการวิจัยเชิงคุณภาพ ผ่านการดำเนินงาน ตามขั้นตอน คือ สร้างความตระหนักโดยการจัดประชุมให้ความรู้แก่กลุ่มเป้าหมาย การกำหนดประเด็นที่จะพัฒนา การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมโดยผ่านการเล่าประสบการณ์ตรง การสะท้อนและอภิปราย การคิดรวบยอดและการประยุกต์แนวคิด การเล่าประสบการณ์ตรงของกลุ่มเป้าหมายทำให้ชุมชนได้แสดงข้อคิดเห็น นำปัญหามาถกกัน ในกระบวนการและการทำงานเป็นทีม กลุ่มเป้าหมายรู้คุณค่าในตนเอง สามารถกระตุ้น

ให้ชุมชนเกิดการพัฒนาศักยภาพ 3 ด้านคือ ด้านความรู้ ทักษะ และ การปฏิบัติ ในการดูแลผู้ป่วยโรคเรื้อรังเป็นอย่างดี ส่งผลให้ระบบการดูแลผู้ป่วยโรคเรื้อรังในชุมชนเข้มแข็ง ลดผลกระทบด้านสุขภาพต่อบุคคลที่เป็นโรคเรื้อรัง และส่งเสริมสุขภาพประชาชนที่ยังไม่เป็นโรคเรื้อรัง สรุปได้ว่ากระบวนการพัฒนาศักยภาพชุมชนโดยใช้การวิจัยเชิงคุณภาพได้ส่งผลให้ระบบการดูแลผู้ป่วยโรคเรื้อรังในชุมชนดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชุมชนอื่นๆ ต่อไป

Thesis Title	Process for Developing Potential of Community to Support Patient Chronic Care System in Ban Mahapoe Community, Mueang Nan District
Author	Mrs. Wanlaparat Meechamnan
Degree	Master of Education (Health Promotion)
Thesis Advisor	Assoc. Prof. Manus Yodcome Member

ABSTRACT

This research was a qualitative research aiming at developing the community potential to support patient chronic care system. The purpose was to study the effect of using the community potential developing process to support the community chronically care System at Ban Mahapoe Community, Mueang Nan District, using concepts and theories to construct the research conceptual framework. These theoretical principles included community development, community participation, participatory learning. Community development process included the steps of building up awareness, identifying the development issues, participatory learning, and creating the project and applying the knowledge to support the chronically care system. The researcher collected the information through participant observation in the focus group discussions, interviews, and recording. Quantitative data were collected before and after the development process. All these data and information were verified for the validity and reliability and classified along the conceptual framework, analyzed, and presented in descriptive analysis form. The findings are as follows:

In regard to the context of the community, it was found that Ban Mahapoe Community has effective human resources, with good community leaders who were elected and trusted by the community, devoted themselves, were kind, and with morality, were knowledgeable, and were with good decision making. There were groups of people who were active in carrying out their group activities such as the village public health volunteer group, women's group, the elderly, for instances. Besides, the community has the social bond of the kinship relationship-The process for developing community potential to support patient chronic care system was through the

implementation steps of awareness building by setting up the meeting to provide knowledge to the target group, identifying the development issues , participatory learning through the steps of the target group reporting their direct experience leading to the participatory learning, reflection and discussion, conceptualization, and experimentation/application. The report of direct experience invited the community members to reflect and discuss in the process and team The target group realized their self-esteem. The process encouraged the community to develop its potential in 3 domains, namely, cognitive, affective, and practical ones strengthening the patient chronic care system, reducing the adverse impact on the persons with chronic disease and promoting health of the people who had not yet encountered the chronic disease. It was concluded that the process of community potential development using qualitative research had resulted the effectiveness of the patient chronic care system and could be applied in other communities.